

βαί ἐπιφών. κοιν. καὶ Καππ. (Σινασ. κ.ά.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) βὰ Κθεοτόκ. Καραβέλ. 18.

Τὸ Τουρκ. ἐπιφών. *vay*.

1) Ἐκφράζει σχετλιασμόν κοιν. καὶ Καππ. (Σινασ. κ.ά.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Βάι, μαννούλλα μου, βάι! Βάι, τί ἔπαθα! κοιν. Βάι ἐμέν! Τραπ. Χαλδ. Ἀιλλοὶ ἐμέν καὶ βάι ἐμέν! αὐτόθ. Βάι ἐμέν τὸν ξένον! Σινασ. Βάι σὲ σένα! Καππ. || Παροιμ. Ἄν χτυπήσῃ τ' ἀβγόν 'ς τὴν πέτραν, βάι τ' ἀβγόν, κι ἂν χτυπήσῃ ἡ πέτρα τ' ἀβγόν, πάλι βάι τ' ἀβγόν! Λυκ. (Λιβύσσ.) || Ἄσμ.*

Ἀιλλοὶ ἐμᾶς καὶ βάι ἐμᾶς, οἱ Τοῦρκ' τὴν Πόλ' ἐπῆραν! Χαλδ.

Ναιλλοὶ ἐμέν καὶ βάι ἐμέν, ἐνέκεσε μ' ὁ Χάρων! Κερασ. Συνών. ᾠδ. 11, ἀλλοίμονο. β) Ἐκφράζει θαυμασμόν ἢ ἐκπληξιν Πόντ. (Κερασ. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.)

2) Χρησιμοποιεῖται ἄνευ ὀρισμένης σημασίας ἐν τῇ ποιήσει εἰς τὸ τέλος στίχων ἢ ἐν τῷ χορῷ ὅταν οἱ χορευταὶ δίδοντες ἀνάπαυλάν τινα εἰς τὸν ρυθμὸν ἐπιφωνοῦν *βάι!* καὶ κλίνουν εἰς ἄλλην διεύθυνσιν κοιν.

βάια τά, Πελοπν. (Ἀρκαδ. Μάναρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιφών. *βάι*.

Θρηνοί, κλαυθμοί: Ἄσμ.

Κ' ἐκεῖ ν' ἀκούσης κλάματα, βάια καὶ μοιρολόγια Μάναρ.

Ὅχ τῶν κλεφτῶν τὰ κλάματα, ὅχ τῶν κλεφτῶν τὰ βάια Ἀρκαδ.

βαῖζα ἡ, Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Ἡλ. Καλάβρυτ. Λάστ. Μεσσ. Φιγάλ.) κ.ά. *βάζα* Πελοπν. (Ἡλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάια*, δι' ὃ ἰδ. *βάγια*, καὶ τῆς Ἀλβαν. ὑποκορ. καταλ. - *ιζα*.

1) Μικρὰ ὑπηρέτρια Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Φιγάλ.) κ.ά.: Ἄσμ.

Μὰ 'χουνε καὶ μινὰ βαῖζα καὶ τοὺς κερνᾷ καὶ πίνουν Φιγάλ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαγιοπούλλα. 2) Μικρὰ κόρη Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Ἀρκαδ. Ἡλ. Καλάβρυτ. Λάστ.) κ.ά. Συνών. βαῖζούλλα, κοριτσάκι, κορούλλα.

3) Πτηνὸν τι Πελοπν. (Μεσσ.)

βαῖζούλλα ἡ, Πελοπν. (Ἡλ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *βαῖζα* διὰ τῆς καταλ. - *ούλλα*.

Βαῖζα 2, ὃ ἰδ.

βαῖκλίζω Κῶς.

Ἐκ συμφύρ. τῶν ρ. *βαῖλίζω* καὶ *βαγιοκλαδίζω*.

Περιποιῶμαι, ἀνατρέφω μετὰ προσοχῆς: *Τὴν βαῖκλίζει σὰν πιτσούνι. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαγιοκλαδίζω 3.*

βαῖκλισμα τό, Κῶς.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαῖκλίζω*.

Περιποιήσις, θωπεία, περιθαλψίς κττ.: Ἄσμ.

Τρέφεται μὲ τῆς μάννας του τὸ γκαρδιακό της γάλα καὶ μὲ τὰ βαῖκλίσματα καὶ χάδια της μεάλα.

Συνών. ἰδ. ἐν λ. *βαγιοκλάδισμα*.

βαῖλας ὁ, Κεφαλλ. Χίος *βάελας* Σύμ. Θηλ. *βαῖλισσα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *baileo* = ἄρχων, κυβερνήτης.

1) Ἀρχων Κεφαλλ.: Ἄσμ.

Φέδῃ μου, ρῆγα νὰ σὲ ἰδῶ καὶ βάῖλα 'ς τὴν Πόλι καὶ γενεράλῃ 'ς τοὺς Κορφοὺς καὶ μέσα 'ς τ' Ἀργοστόλι.

II) Ὑπηρέτης ἐπιτηρῶν καὶ περιποιούμενος τὰ μικρὰ παιδιὰ, παιδαγωγὸς (ἢ σημασία κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ρ. *βαῖ-*

λίζω) Σύμ. Χίος. β) Θηλ., ὑπηρέτρια Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἄσμ.

Τσοὶ βαῖλισσες τση παίρνει καὶ πάει

καὶ ἱατρικὰ βαστᾷ νὰ τὸνε ἱάνῃ.

Συνών. ἰδ. ἐν λ. *βάγισσα*.

βαῖλεμα τό, Εὐβ. Ἡπ. Κέρκ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαῖλεύω*.

Βαῖκλισμα, ὃ ἰδ.: Πῶς νὰ μὴν τὴν ἀγαπᾷ ἔπειτ' ἀπὸ τόσο βαῖλεμα ποῦ τοῦ 'καμε! Εὐβ. || Ἐγινε γιὰ βαῖλεμα (ἐπὶ ἀσθενοῦς ἢ γέροντος ἔχοντος ἀνάγκην περιθάλψεως) Ἡπ.

βαῖλεύω Εὐβ. Ἡπ. Κέρκ. Κεφαλλ. Πάρ. κ.ά. *βαῖλεύου* Σάμ. *βαγιουλεύω* Πελοπν. — *Λεξ. Δημητρ.*

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βαῖλας*.

1) Διευθύνω, ἐξουσιάζω Κεφαλλ. 2) Περιποιῶμαι μετὰ στοργῆς καὶ ἐπιμελείας γέροντα, ἀσθενῆ, παιδίον κττ. ἐνθ' ἂν: *Τὸνε βαῖλεύω ὅσο μπορῶ Εὐβ. Ὅπως τὸνε βαῖλεύεις, πρέπει κι αὐτὸς νὰ σὲ κοιτάξῃ αὐτόθ. Ἐχει παιδὶ ἄρρωστο καὶ κάθεταί καὶ τὸ βαῖλεύει Κέρκ. Ἐχεις τόσους καὶ σὲ βαγιουλεύουνε, τί ἀνάγκη ἔχεις; Πελοπν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *βαγιοκλαδίζω 3.**

βαῖλίζω Θήρ. Ἰων. (Κρήν.) Καππ. (Σινασ. κ.ά.) Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) Ρόδ. Σύμ. Χίος κ.ά. *βαῖλίζ-ζω* Ἰκαρ. Σύμ. *βαῖλίζω* Σίφν. Σύμ. *βαῖλίζου* Σάμ. *βαγιλίζω* Καππ. (Σινασ.) Πόντ. (Κερασ.) *βαελίζω* Σύμ. *βαγιολίζω* Κρήτ. *βαγιουλίζω* Πελοπν. (Μάν.) Προπ. (Ἀρτάκ.) *βαγιουλίζω* Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βαῖλας*. Ὁ τύπ. *βαγιλίζω* καὶ μεσν. Πβ. Διηγ. παιδιόφρ. στ. 253 (ἐκδ. G Wagner σ. 150) «κρατοῦν καὶ ὁμαλίζουν με καὶ βαγιλίζουσί με». Τὸ *βαγιο-λίζω* κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ *βάγιο*. Διὰ τὴν σημ. πβ. *βαγιοκλάδης, βαγιοκλαδιστής, βαγιοκλαδίζω*.

1) *Βαῖλεύω 2, ὃ ἰδ., ἐνθ' ἂν: Τὸν βαῖλίζα ἀδιαφόρετα Ρόδ. Τὸν βαῖλίζω σὰν τὸ μωρὸ αὐτόθ. Βαῖλίζω τὸν παπποῦν μου Κύπρ. Ἐπ-πεσεν ἄρρωστος τῷ ἐβαῖλίζᾳ τον αὐτόθ. Ἐ-ψόφησεν τὸ κτηνὸν μου ποῦ τὸ βαῖλίζα τόσον τῶαιρον αὐτόθ.*

β) Βαυκαλίζω, λικνίζω ἐνθ' ἂν: *Βαῖλίζω τὸ παιδί Ρόδ. Σύμ. κ.ά. Ἐπῆγα βαῖλίστρα γιὰ νὰ βαῖλίζω τὰ παιδιὰ Χίος. Συνών. βαβαλίζω 1, νανουρίζω. γ) Θηλάζω Σύμ. Συνών. βυζαίνω. 2) Κολακεύω Ρόδ.: *Βαῖλίζει με γιὰ νὰ μὲ καταφέρῃ. 3) Παραμονεύω Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Εἶδα κάθεσαι καὶ βαῖλίζεις ἐτοῦ; (αὐτοῦ). Πάω ὦ καὶ βαῖλίζ' ἀπουπόξω καὶ θὰ τὸν ἐλάσω νὰ τοῦ τσοὶ πάρω τ' ὄρνι-θες. β) Μέσ. παραμονεύομαι ὑπὸ τινος Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἐ δορῶ νὰ καταλάβω ἀπὸ ποῖο βαῖλίζομαι καὶ δὲ δορῶ νὰ μετασκάλω, μόνο δαίνουνε καὶ κόβγονοί μου τὰ βα-ξεβανικά (τοὺς καρποὺς τοῦ κήπου. μετασκάλω = μετα-κινήθῃ).**

βαῖλισμα τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ρόδ. Σίφν. Σύμ. κ.ά. *βαῖλισμαν* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαῖλίζω*.

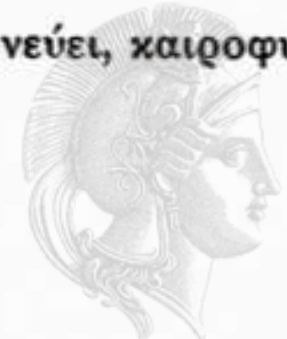
1) Περιποιήσις παιδίων, γερόντων, ἀσθενῶν ἐνθ' ἂν: *Τὰ παιδιὰ θέλουνε βαῖλισμα Ρόδ. Συνών. βαῖκλισμα.*

2) Βαυκάλημα Ρόδ. Σύμ. Συνών. *νανούρισμα*.

βαῖλιστής ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Θηλ. *βαῖλίστρα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σύμ. Χίος. Οὐδ. *βαῖλιστάδικο* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *βαῖλίστρικο* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *βαῖλίζω*. Τὸ *βαῖλιστάδικο* ἐκ τοῦ πληθ. *βαῖλιστάδες*, τὸ δὲ *βαῖλίστρικο* ἐκ τοῦ θηλ. *βαῖλίστρα*.

1) Ἐκεῖνος ποῦ παραμονεύει, καιροφυλακτεῖ Νάξ. (Ἀ-

πύρανθ.) 2) Θηλ., τροφὸς Σύμ. Χίος: Πῆρα γὰρ τὸ παιδί μας βαῖλιστρα Σύμ. Ἐπῆγα βαῖλιστρα γὰρ νὰ βαῖλίζω παιδί Χίος.

βαῖνα ἡ, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βαῖ*, δι' ὃ *ιδ.* *βάγιο*, καὶ τῆς καταλ. -*ῖνα*.

Τρυφερὸς κλάδος φοίνικος τοῦ ὁποίου πλέκουν τὰ φύλλα, κοσμοῦν μὲ ἄνθη καὶ φέρουν τὸ Σάββατον τοῦ Λαζάρου καὶ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαῖων.

βαῖόλα ἡ, Σάμ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Μόλυβδος προσδεγόμενος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἀλιευτικοῦ ὄργανου *καθετὴ* διὰ νὰ βυθίζεται ταχέως εἰς τὴν θάλασσαν, βολίς.

βαῖολογῶ Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάιλας* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -*λογῶ* ἀντὶ *βαῖολογῶ* καθ' ἀπλολογίαν.

Περιποιοῦμαι βρέφος, τιτθεύω.

βάκ ἐπιφών. Καπ. Πόντ. (Οἰν.) *βάκα* Πόντ. (Οἰν.) *βράκα* Πόντ. (Οἰν.)

Λέξις πεποιημένη. Πβ. ἀρχαῖον παρ' Ἀριστοφ. Βάτρ. *βρεκεκέξ*.

Πάντοτε ἐν ἐπαναλήψει *βάκ βάκ, βάκα βάκα* κτλ. Εὐχρηστεῖ εἰς δήλωσιν τῆς φωνῆς τῶν βατράχων καὶ νησῶν ἐνθ' ἄν. || Φρ. *Βάκα βάκα λέγω* (φλυαρῶ) Οἰν.

βακανίζω Πόντ. *βρακανίζω* Πόντ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιφών. *βάκαν*, δι' ὃ *ιδ.* *βάκ*.

Ὁμιλῶ θορυβωδῶς οἶονεὶ κοάζων ὡς βάτραχος.

βακατίζου Τσακων.

Λέξις πεποιημένη.

Βληγῶμαι, βελάζω, ἐπὶ προβάτων.

βακέττα ἡ, Ἀθῆν. Θράκ. (Μάδυτ.) Κρήτ. Νάξ. Πελοπ. (Μάν.) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ.ά. — *Λεξ.* Βλαστ. *βακέττο* τό, *Λεξ.* Πρω.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *vaccchetta*.

1) Δέρμα βοδὸς συνήθως μικρᾶς ἡλικίας κατειργασμένον. 2) Ὑπόδημα ἐκ τοῦ εἰρημένου δέρματος Πελοπ. (Μάν.): Φορῶ *βακέττες*.

βακετιᾶς ὁ, Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βακέττα*.

Βυρσοδέψης κατεργαζόμενος τὴν *βακέτταν*.

βακκώνω Ζάκ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *vacca*—ἀγελὰς καὶ γυνὴ εὐτραφής.

Γίνομαι εὐτραφής, παχύνω.

βάκλα ἡ, Κύπρ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. *βάκλο*.

1) Μεγάλῃ ράβδος διὰ τῆς ὁποίας τινάσσουν καὶ καταρρίπτουν τὰ καρύδια, τὰ ξυλοκέρατα, τὰς ἐλαίας κτλ. Συνών. *βακλιν* 1. 2) Παχεῖα οὐρὰ προβάτου. 3) Τὸ ὑπὸ τοὺς γλουτοὺς ἐξέχον καὶ κατὰ τὸ βάδισμα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κινούμενον μέρος τῆς ἀνδρικῆς βράκας.

βακλᾶς ὁ, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάκλα* καὶ τῆς καταλ. -*ᾶς*.

1) Ὁ κρατῶν μεγάλην ράβδον. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών.

2) Ὁ ἔχων παχεῖαν οὐρὰν, ἐπὶ προβάτου.

βακλὲ ἡ, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάκλα*.

Ὁνομασία προβάτου ἔχοντος παχεῖαν οὐρὰν. Πβ. *ἀδρόβακλος*.

βακλίζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάκλα*.

Α) Μετβ. 1) Κτυπῶ, τινάσσω μὲ *βάκλαν* τὰ δένδρα ἢ τοὺς καρποὺς διὰ νὰ πέσουν: Ἐβάκλισα τὰς ἐλαίαις -τὰς τερατῶδες κτλ. 2) Δέρνω, κτυπῶ: Θὰ σὲ *βακλίσω*!

Β) Ἀμτβ. 1) Κινουμαι, τινάσσομαι, ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους τῆς ἀνδρικῆς βράκας: *Βακλίζει ἡ βράκα του*.

2) Σχηματίζομαι εἰς ὄγκον, ἐπὶ τοῦ γυναικείου φουστανιοῦ τὸ ὁποῖον συμμαζεύεται ὀπίσω.

βακλιν τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάκλα*.

1) Ἡ ράβδος μὲ τὴν ὁποίαν τινάσσουν καὶ καταρρίπτουν τοὺς καρποὺς ἐκ τῶν δένδρων. Συνών. *βάκλα* 1.

β) Ὁ καρπὸς τῆς κερατέας, ξυλοκέρατον, ὠρισμένης ποικιλίας. 2) Πρόβατον πλατύουρον.

βακλισκιδνας ὁ, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βακλίζω*.

Ὁ καταρρίπτων διὰ ραβδισμοῦ ἐκ τῶν δένδρων τοὺς καρπούς.

βάκλισμα τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βακλίζω*.

Ἡ διὰ ραβδισμοῦ κατάρριψις τῶν καρπῶν ἐκ τῶν δένδρων.

βάκλο τό, Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιππούπ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. *βάκλον*, ὃ ἐκ τοῦ Λατίν. *baculum*.

Τὸ ραβδίον μὲ τὸ ὁποῖον κτυποῦν τὸ τύμπανον.

βακλούδα ἡ, Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *βάκλα* διὰ τῆς καταλ. -*ούδα*.

Μικρὰ ράβδος.

βακούφι τό, *βακούφιν* Λυκ. (Λιβύσσ.) *βακούφι* πολ-
λαχ. *βακούφ'* βόρ. ιδιῶμ. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ Ἀραβοτουρκ. *vakıf*.

1) Κτῆμα ἀφιερωμένον εἰς ἱερὸν ἴδρυμα, ναὸν ἢ μοναστήριον πολλαχ. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Πα-
ροιμ. φρ. *Σὰν νὰ τρώῃ ἀπὸν βακούφ'* (ἐπὶ ἀνθρώπου ἰσχυροῦ
καὶ καχεκτικοῦ, ὁποῖος γίνεται ὁ ἀρπάζων καὶ κλέπτων
τὰ ἱερὰ) Ἡπ. || Γνωμ. Ὁποῖους τρώει ἀπ' τὰ βακούφια κακὴ
προσκυπὴ κάθ' αὐτόθ. 2) Ναὸς ἢ μονὴ Ἡπ. Θεσσ.
Μακεδ.: Φρ. *Σ' τοὺν βακούφ' νὰ τὰ δώξ'*! (ἦτοι ν' ἀποθάνῃ
ἄτεκνος καὶ ἡ περιουσία του νὰ περιέλθῃ εἰς μονήν, ἐπὶ
τοῦ ἀδίκως λαμβάνοντός τι) Ἡπ. || Γνωμ.

Μὲ τὸ χωρὶο μὴ πιάνεσαι μηδὲ μὲ τὸ βακούφι,

τὶ τοῦ χωριοῦ εἶν' ἀδικία, τοῦ βακουφιοῦ εἶναι κρῖμα

(ἀπόφευγε τὰς δικαστικὰς ἐριδας μὲ κοινότητος, ναοὺς
καὶ μοναστήρια) Ἡπ. β) Ὑπὸ τὸν τύπ. *βακούφια* γιερὰ,
τὰ ἐξωκκλήσια Μακεδ. (Σιάτ.)

Πβ. *μαγκούφι*.

βακούφικος ἐπίθ. Ἡπ. Πελοπ. (Βούρβουρ.) — *Λεξ.*
Βλαστ. *βακούφ'κους* Ἡπ. Θεσσ. Μακεδ. Στερελλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βακούφι* καὶ τῆς καταλ. -*ικος*.

1) Ὁ ἀνήκων εἰς ναὸν ἢ μοναστήριον ἐνθ' ἄν.: *Βακού-
φικα* κτήματα *Λεξ.* Βλαστ. *Βακούφ'κ'* γίδα Θεσσ. *Βακούφ'κα*
χοιράφια Ἡπ. *Βακούφ'κα* πράματα Στερελλ. || Φρ. *Νὰ γέν'
βακούφ'κον*! (ἐνν. τὸ κτῆμα, ἦτοι ἀδέσποτον, ἔρημον,
διότι τὰ ἄνευ κληρονόμου μένοντα κτήματα θεωροῦνται
ὡς ἀνήκοντα εἰς *βακούφια*) Μακεδ. Στερελλ. Πβ. *ἀγιά-
τικος*. β) Οὐδ. οὐσ., πρᾶγμα ἐκκλησιαστικὸν ἢ μονα-
στηριακὸν Ἡπ.: Φρ. *Τρώει βακούφ'κον* (ἐπὶ ἰσχυροῦ καὶ
καχεκτικοῦ). 2) Ἀθλιος, ἐλεεινὸς Μακεδ.

Πβ. *μαγκούφης*.

